קדשי קדשים פרק שישי זבחים סב.

אמר רב יוסף לאו היינו דתניא כו'. רב יוסף חלה ונעקר למודו ופעמים שאמר דבר ומזכר ששנה היפך וחזר בו (גדרים דף מא.). והכא הכי אמר ב) היכי אמרינן לעיל משום מס של שמים מסייעתן לא הוצרכו ליותר: **לאו היינו דתניא.** שאנשי כנסת הגדולה הגיעו לסוף מדותיו להם נגלה מקום ג) המקודש למזבח מה שלא נגלה לשלמה: **והכתיב הכל בכתב.** שכל מקומות הקדושות ומדותיהן נכתבו לדוד אלמא במקדש ראשון נמי האי דלא עשאוהו גדול לאו משום דלא נגלה לשלמה המקום במדותיו: **אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש.** שנאמר לדוד ששים אמה במקום המזבח ושלמה לא הכין לדרשו והם דרשוהו והוסיפו עליו לפי הצורך להם ולששים אמה לא הוצרכו דאמרינן לקמן מדת ארכו ורחבו ויקומתו אין מעכבין: **מה כים ס' אמה.** דכתיב (מלכים א ז) ששים אמה ארכו אף מזבח עד ששים אמה דאמר לו ומקודש המקום אם ילמו: **בשלמא כים.** ידעו אנשי כנסת הגדולה מה קדוש לעזרה ומה קדוש להיכל: **שניכרים** ד) **לורכו.** יקודות המומות: **מגא ידעי.** מקומו היכא: **שלשה נביאים.** מני זכריה ומלאכי: **אחד העיד להם על המזבח.** שיש לו מקום להוסיף עד ששים אמה: **על מקום המזבח.** היכן היה: **שמקריבין אש"פ אאין כים.** דקדושת הכיר ה) קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא: **שהכתיב אשורים.** שמתחילה ניתנה להם בכתב עברי כתב ו) ליבונאה דאמר בסנהדרין (דף כא.): **וריבוע.** אם אין המזבח מרובע: **שכל** ז) **מקום שנאמר המזבח לעבר.** דהמזבח משמע כשהוא כן הוא דמיקרי מזבח ואי לא לא ובקרן כתיב (ויקרא ד) קרנות המזבח וביסוד כתיב (שם) אל יסוד המזבח ובכבש כתיב אל פני המזבח (שם ו) והוא הכבש שהוא פניו של מזבח שעולים לו דרך שם כי היכי דתכתיב לד מזרחית פני אהל מועד ממש שהפתח שם וכריבוע כתיב (שמות כז) רבוע יהיה המזבח: **אלא מעשה ביור לרבי כו'.** דכתיב בהו המזבח הכי נמי דמעבכי לרבי אם לא עשה ליורים של פרמים ולילים וקלעים סביב למזבח כמו ולא על גבי מחילות אמר רב יוסף לאו היינו דתניא [1] ויכינו (את) המזבח על מכונותיו שהגיעו לסוף מדותיו והכתיב [2] הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל אלא אמר רב יוסף [3] קרא אשכח א) ודרש [3] ויאמר דויד זה הוא בית ה' האלהים וזה מזבח לעולה לישראל כי בית מה בית ששים אמה אף מזבח ששים אמה בשלמא בית מינכרא צורתו אלא מזבח מנא ידעי אמר רבי אלעזר ראו מזבח בנוי ומיכאל השר הגדול עומד ומקריב עליו ור' יצחק נפחא אמר אפרו של יצחק ראו שמונה באותו מקום ור' שמואל בר נחמני אמר מכל הבית כולו הריחו ריח קטרת משם הריחו ריח אברים אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן [4] שלשה נביאים עלו עמהם מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ואחד שהעיד להם על מקום המזבח ואחד שהעיד להם [5] שמקריבין אף על פי שאין בית במתניתא תנא ר"א בן יעקב אומר שלשה נביאים עלו עמהן מן הגולה אחד שהעיד להם על המזבח ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר [6] קרן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא [4] המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעכב אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתיב [5] ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב אין [7] דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלח וסתמוהו ולא מפני שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום [5] שכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא [7] ומקום הילוך רגלי הכהנים אמה והכתיב [6] תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא נשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני [8] ובלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה [4] חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא [9] מקום מערכה קאמר מר [10] א"ל [11] מר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו **אמר** שהעיד להם על המזבח. תימה קרא [12] כתיב ביחזקאל (מג) והאריאל שתים עשרה אמות אמה [13] אלמא מקום המערכה כ"ד על כ"ד ומהאי קרא דרשינן במתני' דמדות (פ"ג מ"ח) וי"ל דאי לאו עדות היינו מפרש' עם מקום קרנות שלא לשנות ממזבח שלמה [14]: **ואחד** שמקריבין **אע"פ** שאין בית. דקדושת בית קידשה לשעתה ולעתיד ולא דמי לקדושת הארן דקי"ל דבטלה כדמוכח בפ"ק דחולין (דף ו.): **גבי בית שאן,** שיש חילוק ביניהם כדפרישית לעיל (פא. ד"ה מאי): **מדת** ארכו ומדת רחבו אין מעכבין. והא [15] דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל ומיירי אף גבי מזבח כדאיתא פרק כיסוי הדם (חולין פג.) [16] דמה בית ששים אף מזבח ששים היינו שיהא קדוש עד ששים אם ילמו להרמיגו ולא שיהא מוכה לעשות כן: ועל מקום המזבח ואחד שהעיד להם שמקריבין אף על פי שאין בית ואחד שהעיד להם על התורה שתכתב אשורית ת"ר [6] קרן וכבש ויסוד וריבוע מעכבין מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין מנה"מ אמר רב הונא אמר קרא [4] המזבח כל מקום שנאמר המזבח לעכב אלא מעתה כיור לרבי וסובב לרבי יוסי ברבי יהודה הכי נמי דמעכב דכתיב [5] ונתתה אותה תחת כרכוב המזבח מלמטה ותניא איזהו כרכוב רבי אומר זה כיור רבי יוסי ברבי יהודה אומר זה הסובב אין [7] דתניא אותו היום נפגמה קרן מזבח והביאו בול של מלח וסתמוהו ולא מפני שכשר לעבודה אלא שלא יראה מזבח פגום [5] שכל מזבח שאין לו קרן וכבש ויסוד וריבוע פסול רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף הסובב ת"ר איזהו כרכוב בין קרן לקרן מקום הילוך רגלי הכהנים אמה אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי אלא אימא [7] ומקום הילוך רגלי הכהנים אמה והכתיב [6] תחת כרכובו מלמטה עד חציו אמר רב נחמן בר יצחק תרי הוו חד לנוי וחד לכהנים דלא נשתרקו מדת ארכו ומדת רחבו ומדת קומתו אין מעכבין א"ר מני [8] ובלבד שלא יפחתנו ממזבח שעשה משה וכמה אמר רב יוסף אמה מחכו עליה [4] חמש אמות ארך וחמש אמות רוחב רבוע יהיה המזבח אמר ליה אביי דלמא [9] מקום מערכה קאמר מר [10] א"ל [11] מר דגברא רבה הוא ידע מאי קאמינא קרי עלייהו קמוסיף שלא יהא רבוע שעל כל מליקת עוף אין יכולת לתת עפר ככל סכיניו כדי לרבעו כמשפטו:

אחד שהעיד **להם על המזבח.** תימה קרא [12] כתיב ביחזקאל (מג) והאריאל שתים עשרה אמות אמה [13] אלמא מקום המערכה כ"ד על כ"ד ומהאי קרא דרשינן במתני' דמדות (פ"ג מ"ח) וי"ל דאי לאו עדות היינו מפרש' עם מקום קרנות שלא לשנות ממזבח שלמה [14]: **ואחד** שמקריבין **אע"פ** שאין בית. דקדושת בית קידשה לשעתה ולעתיד ולא דמי לקדושת הארן דקי"ל דבטלה כדמוכח בפ"ק דחולין (דף ו.): **גבי בית שאן,** שיש חילוק ביניהם כדפרישית לעיל (פא. ד"ה מאי): **מדת** ארכו ומדת רחבו **אין מעכבין.** והא [15] דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל ומיירי אף גבי מזבח כדאיתא פרק כיסוי הדם (חולין פג.) [16] דמה בית ששים אף מזבח ששים היינו שיהא קדוש עד ששים אם ילמו להרמיגו ולא שיהא מוכה לעשות כן:

אמר רב יוסף לאו היינו דתניא כו'. רב יוסף חלה ונעקר למודו ופעמים שאמר דבר ומזכר ששנה היפך וחזר בו (גדרים דף מא.). והכא הכי אמר ב) היכי אמרינן לעיל משום מס של שמים מסייעתן לא הוצרכו ליותר: **לאו היינו דתניא.** שאנשי כנסת הגדולה הגיעו לסוף מדותיו להם נגלה מקום ג) המקודש למזבח מה שלא נגלה לשלמה: **והכתיב הכל בכתב.** שכל מקומות הקדושות ומדותיהן נכתבו לדוד אלמא במקדש ראשון נמי האי דלא עשאוהו גדול לאו משום דלא נגלה לשלמה המקום במדותיו: **אלא אמר רב יוסף קרא אשכח ודרש.** שנאמר לדוד ששים אמה במקום המזבח ושלמה לא הכין לדרשו והם דרשוהו והוסיפו עליו לפי הצורך להם ולששים אמה לא הוצרכו דאמרינן לקמן מדת ארכו ורחבו ויקומתו אין מעכבין: **מה כים ס' אמה.** דכתיב (מלכים א ז) ששים אמה ארכו אף מזבח עד ששים אמה דאמר לו ומקודש המקום אם ילמו: **בשלמא כים.** ידעו אנשי כנסת הגדולה מה קדוש לעזרה ומה קדוש להיכל: **שניכרים** ד) **לורכו.** יקודות המומות: **מגא ידעי.** מקומו היכא: **שלשה נביאים.** מני זכריה ומלאכי: **אחד העיד להם על המזבח.** שיש לו מקום להוסיף עד ששים אמה: **על מקום המזבח.** היכן היה: **שמקריבין אע"פ שאין כים.** דקדושת הכיר ה) קדשה לשעתה וקדשה לעתיד לבא: **שהכתיב אשורים.** שמתחילה ניתנה להם בכתב עברי כתב ו) ליבונאה דאמר בסנהדרין (דף כא.): **וריבוע.** אם אין המזבח מרובע: **שכל** ז) **מקום שנאמר המזבח לעבר.** דהמזבח משמע כשהוא כן הוא דמיקרי מזבח ואי לא לא ובקרן כתיב (ויקרא ד) קרנות המזבח וביסוד כתיב (שם) אל יסוד המזבח ובכבש כתיב אל פני המזבח (שם ו) והוא הכבש שהוא פניו של מזבח שעולים לו דרך שם כי היכי דתכתיב לד מזרחית פני אהל מועד ממש שהפתח שם וכריבוע כתיב (שמות כז) רבוע יהיה המזבח: **אלא מעשה ביור לרבי כו'.** דכתיב בהו המזבח הכי נמי דמעבכי לרבי אם לא עשה ליורים של פרמים וילילים וקלעים סביב למזבח כמו קידוד וכיירי ח): **זה ביור.** ליורים סביב למעלה מאמצעו ט): **אוקו ביום.** שנסך כהן לדוקי מי המג על רגליו ורגמוהו כל העם כדאמרינן בסוכה (דף מח.): **כול של מלח.** מלא מגרוף של מלח שמעתי: **לא שכשר** י) **לעבודה.** המזבח כל זמן שהקרן פגום כדמסיים ואמאל שכל מזבח שאין לו כו': **אף הסובב.** ומדרבי יוסי ברבי יהודה נשמע לרבי דכיור מעכב: **איזהו כרכוב.** כרכוב לשון היקף חרץ עגולה כדאמרינן בהכל שוחטין (חולין דף כה.) כל שעתיד לגרר לכרכב: **בין קרן לקרן.** אמה רוחב שבנגד בין קרנות יא) היתה עמוקה וכולעת גובה מעט היה סביב לה בשפת המזבח: **מקום הילוך רגלי הכהנים אמה.** השתא משמע והיא היתה אמה של מקום הילוך: **אטו הכהנים בין קרן לקרן הוו אזלי.** והלא כשיגיעו לקרן הקרן מעכבן מהיקף יא): **אלא ה"ק בין קרן לקרן ומקום הילוך רגלי הכהנים** יב). כמין חרץ עמוק ממקום המערכה משפת יג) המזבח סביב ומקיף את מקום המערכה ורחבו של חרץ שני אמות אמה של בין הקרנות ואמה של מקום הילוך: **והכתיב.** גבי מכבר מעשה רשת שנתנוהו תחת כרכובו מלמטה עד חציו הקיפוהו יד) לאמצע מאמצעו ולמעלה טו) לגוב כמין היקף של כברה והוא עשוי נקבים נקבים ככברה ורשת טז) של דגים ומגיע למעלה עד מתחת לכרכוב אלמא בקיר מזבח יז) סביב הוה דאי בראש המזבח היכי קרי למכבר הנתון סביב הקיר תחת כרכובו: **תרי הוו.** שני סובבין היו לו למזבח שעשה משה: **חד לנוי וחד לכהנים דלא נשתרקו.** סביב הקיר משעלה שם אמות גובה לרבי יוסי דאמר לעיל (דף עט.) יח) אמות גובהו היה הקיף הכליטה יט) קטנה מוגרתו סביב לנוי וחבו סובב וכיור דאמר לתפליגו ביה רבי ור' יוסי בר' יהודה לעיל ומתחת לאותו סובב נתנו המכבר ורחבו מגיע למטה כ) עד חצי המזבח והוא היה סימן להבדיל בין הדמים העליונים לדמים התחתונים כדאמרינן כ) בחיטו מקומן (לעיל דף נג.) מהאי קרא התורה נתנה מחילה כו': **וחד לכהנים דלא נשתרקו.** ולמעלה נרחב המזבח העמיקו סובב כא) כמין חרץ עמוק דבר מועט להיות להם שפתו היקף מעקה קטן סביב שלא יחליקו כב): **דלמא מקום מערכה קאמר.** דהוי אמה שבין הקרנות ומקום הילוך ממעטין בו אמתים לכל לד פס ליה אמה על אמה: כגי

אמה. שתי אמות הללו קרויים כרכוב: דהכתיב תחת כרכובו מלמטה. למדנו שהכרכוב נדפס הוא ונעשה המכבר מחציו: חד לנוי וחד לכהנים. זה שנתנו לנוי היה ומחציו הלנישו המכבר והגיע עד חצי המזבח נמצא שהמכבר רחב אמה ושתי אמות הללו היה סימן לאלו נכנסו להבדיל בין דמים העליונים לדמים התחתונים, וכגון שם לאמצע אמות מגורת חוט הקרקע כאמצעו (שמות כז ה):

מסורת הש"ס

ג) כע"ז ז לקמן סט: סוכה נא: חגיגה טו: גיטין מח. ב"ב עב: צ. ע"ז נב: מנחות עז. בכורות ה. ערכין יד: נז. ד) ולקמן קז: מגילה י. שבועות עח. עדיות פ"ח מ"ון. ה) לקמן קח: קב. ו) סוכה מח: תו' שם פ"ג ה"ה ע"ש ירושל' יומא פ"א ה"ה. ז) ירושל' שקלים פ"ו ה"ד. ח) (סמוכות): עי' תו' ערכין ק. ד"ה ויכין). ט) עדיות שם. י) [פ"ז מז]:

גליון הש"ם

[גמ' א"ל מר דגברא רבה הוא. עי' ערכין דף ה ע"א מגוס' ד"ה והא מר ומיו]:

שינויי נוסחאות

א) אשכחו ודרשו (שיטה): ב) קאמר היכי אמרי לעיל משום דאש מי כל"ל (ש"ס ב"י ש"מ): ג) כל מקום (ב"י ש"מ): ד) שניכרים צורת כל"ל והד"מ עם הכיור שלמעי (ר"ן): ה) כ"ל שהוא כתב (ש"מ): ו) כל"ל כל (ש"מ): ז) כמ"ש מבריס מבו מירדו ובירח. וכמוך ד"ה הקדוש ליתת לזה: ח) שבשר המזבח לעבודה כל זמן כו' כל"ל (ש"מ): ט) כ"ל קס"ד (ש"מ): י) הקרנות היתה עמוקה חרוצה ובולטת גובהה מעט סביב (ב"ר): יא) כ"ל מלהליף המזבח (ש"מ): יב) הכהנים. אמה היה יותר ממין חרץ ממקום כל"ל (ש"מ): יג) כמ"ש עד ששת. יגליך לשפת: יד) כ"ל והקיפוהו (ש"מ): טו) כ"ל ולמעה (צ"ש). ועי' רש"ש ד"ה: טז) כ"ל הכרשת (שבכ"ר): יז) המזבח סביב היה כרכוב דאי בראש כו' כל"ל (ש"מ): יח) בליטה קטנה הוגרתו כל"ל (צ"ש): יט) כ"ל מלמעה (צ"ש): כ) כ"ל כדרשינן (צ"ש): כא) סביב (ב"ר): כב) אבניין דלהון (בתו"ר): כג) אבניין ומאי קפידא יש אם הוסיף והלא מוסיפין עד סי אמה היינו בשהיה המזבח עד ששים ויקא מוסיף עליו כל שעה בכפוי א"נ מגובה כו' כל"ל (ש"מ): כד) בר) כ"ל הא קרא (ש"מ): כה) אמות ומהאי קרא דרשינן במתניתין דמדות שמן האמצעי הוא מודד ר"ב אמה לכל רוח אלמא מקום המערכה כ"ד על כ"ד וא"כ עדותן ל"ל וי"ל דאי וכו' כל"ל (צ"ש): כו) שלמה שהיה מקום המערכה שלו כ' על כ' (ש"מ): כז) נוס' תוס' מת"ר והא דכתיב הכל בכתב עלי השכיל. לא מעכב גבי מזבח. ועוד דמה בית ששים אף מזבח ס' היינו שיהא מקומו קדוש עד ס' אמה אם יצאו וכו' (ר"ש): כח) כתיב נוסף היינו שלא להוסיף יותר אבל לפחות אין מעכבין דמה בית הכו':

עין משפט נר מצוה

יד א מי' פ"ב מהלכות בית הבחירה הלכה ד:
מו ב ג מי' שם הלכה ח:
מז ד מי' שם הלכה ז:
יז ה מי' שם הלכה ח:

תורה אור השלם

1. וַיָּכִינוּ הַמִּזְבֵּחַ עַל מְכוֹנֹתָיו (מִבְּלִתִּי הָיוֹ בֹאִים לְהָקִים מִעֲמֵי הָאֲרָצוֹת וַיַּעֲל וַיַּעֲלוּ) עֹלֹת עֹלוֹת לַיהוָה עֹלוֹת לַבֹּקֶר וְלָעָרֶב: עזרא ג, ג
2. הַכֹּל בִּכְתָב מִיַּד יְהוָה עָלַי הִשְׂכִּיל כָּל מְלֶאכֹת הַתַּבְנִית: דה"א כח, יט
3. וַיֹּאמֶר דָּוִיד זֶה הוּא בֵּית יְהוָה הָאֱלֹהִים וְזֶה מִזְבַּח לְעֹלָה לְיִשְׂרָאֵל: דה"א כב, א
4. וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ: שמות כז, א
וְגַם הַדָּם יִתֵּן עַל קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לְפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בְּאֹהֶל מוֹעֵד וְאֵת כָּל הַדָּם יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד מִזְבַּח הָעֹלָה אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ויקרא ד, יח
וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדַּם הַחַטָּאת בְּאֶצְבָּעוֹ וְנָתַן עַל קַרְנֹת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֶת כָּל דָּמָהּ יִשְׁפֹּךְ אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ד, לד
וְאֵת תּוֹרַת הַמִּנְחָה הַקְרֵב אֹתָהּ בְּנֵי אַהֲרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: ויקרא ו, ז
5. וְנָתַתָּה אֹתָהּ תַּחַת כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ מִלְּמַטָּה וְהָיְתָה הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ: שמות כז, ה
6. וְיָצָק לַמִּזְבֵּחַ מִבֹּכֶר מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת תַּחַת כַּרְכֹּבוֹ מִלְּמַטָּה עַד חֲצִיוֹ: שמות לח, ד

מוסף רש"י

והכתיב. גבי דוד המלך כשלוה את שלמה על מידת הבית וכנגד הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל. כל מלאכת התבנית שהודיעו הקב"ה ע"י נר החתה ונתן הגבית (סוכה נא.), לפי שבלי מקדש ראשון עפ"י הגבורה נעשו דכתיב הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל כל מלאכת התבנית (ערבין י.) עלי השכיל, לומר לימוד (חולין פב.): **ראו מזבח בנוי.** כמרום (מנחות כי.) קרן. אבן אמה על אמה כרום אמה לכל קרן: ויסודו. ד"ה ד"ה: אמה מניחה ראשונה: ורובע. שלוש מרובע, אם חסר אחד מכל אלו פסול: **כל מקום** שנאמר המזבח לעבר. דהיה מעמד המזבח זהו המזבח הנעשה קן, והקן בכולהו כתיב המזבח, על קרנות המזבח נתבנגר במלאים, ובכבש כתיב אל פני המזבח, והכבש הוא פניו של מזבח שהיה פתחו ועליתיו, ויסודו כתיב אל יסוד המזבח, וכריבוע כתיב רבוע יהיה המזבח (סוכה מט.) איזהו כרכוב בר' זה הסובב. כל דבר המקיף סביב נעגל קרוי כרכוב כמו שמנינו בהכל שוחטין אלו הן עולמי כלי עץ כל שעתיד לגרר לכרכב. והוא כמו שעושין תריגין עגולין בקרטי דפני הריחיים ופפקלי הקנ, אף למזבח עשה חרץ סביב וסיה רחבו אמה כדפנו לגוי והוא לפוף שלם (פ"ח מ' שם) אמות של נגבו מדברי הלומד נבהו מי שנים כתרנו הא מה אני מקיים ושלש אמות קומתו משפת סובב ולמעלה, אבל סובב לתוך הכהנים לא היה למזבח הנתנת אלא על ראשו לפנים מקרטיתו: נפגמה קרן מזבח. פ"י לגנים שזרקו בו: ולא מפני שכשר לעבודה. שיהא המזבח כשר לעבודה בפתיחה זו: אלא שלא יראה מזבח פגום. מפני הכבוד (שם מח.) שכל מזבח כו'. לכמי אין כשר לעבודה (שם מח.): **ומקום הילוך רגלי הכהנים**

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com